

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. mai 2018
(OR. en)

9060/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0140 (COD)

TRANS 210
MAR 66
TELECOM 143
MI 361
COMER 45
CYBER 105
ENFOCUSTOM 101
DATAPROTECT 96
IA 138
CODEC 797

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. mai 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 279 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS elektroonilise kaubaveoteabe kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 279 final.

Lisatud: COM(2018) 279 final

Brüssel, 17.5.2018
COM(2018) 279 final

2018/0140 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

elektroonilise kaubaveoteabe kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2018) 231 final} - {SWD(2018) 183 final} - {SWD(2018) 184 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Tehnoloogilised muutused puudutavad kõiki ühiskonna osi ja majandust ning muudavad ELi kodanike elu. Erand ei ole ka transport. Uus tehnoloogia muudab põhjalikult liikuvusmaastikku. Seda arvesse võttes peavad EL ja selle tööstus saavutama eesmärgi saada innovatsiooni, digiteerimise ja CO₂-heite vähendamise valdkonnas maailmas enda kätte juhtpositsioon. Seetõttu on komisjon vastu võtnud tervikliku lähenemisviisi, kandmaks hoolt selle eest, et need poliitilised prioriteedid kajastuksid algatuse „Säästva liikuvuse suunas“ kolme liikuvuspaketi kujul ELi liikuvuspoliitikas.

Järgides vähese heitega liikuvuse strateegiat, võttis komisjon 2017. aasta mais ja novembris vastu kaks liikuvuspaketti. Neis pakettides on sätestatud positiivne tegevuskava, millega viiakse ellu vähese heitega liikuvuse strateegiat ning tagatakse kõigile sujuv üleminek puhtale, konkurentsivõimelisele ja ühendatud liikuvusele. Euroopa Parlament ja nõukogu peaksid seisma hea selle eest, et need ettepanekud kiiresti vastu võetaks.

Käesolev algatus on osa kolmandast säästva liikuvuse paketist, millega viiakse ellu 2017. aasta septembris vastu võetud uut tööstuspoliitika strateegiat, ning see on kavandatud selleks, et viia lõpule protsess, mis võimaldab Euroopal liikuvuse ajakohastamisest täit kasu saada. On väga oluline, et tulevane liikuvussüsteem on kõikidele ELi kodanikele ohutu, puhas ja tõhus. Eesmärk on muuta Euroopa liikuvus ohutumaks ja kättesaadavamaks, Euroopa tööstus konkurentsivõimelisemaks ja Euroopa töökohad turvalisemaks ning olla puhtam ja paremini ettevalmistunud mõõdapääsmatuks võitluseks kliimamuutustega. See nõuab ELi liikmesriikidelt ja sidusrühmadelt täielikku pühendumist, sealhulgas transporditaristusse tehtavate investeeringute suurendamisel.

Kaubaveo kogumaht¹ on suurenenud ELis viimasel 20 aastal peaaegu 25 % ja prognooside kohaselt suureneb see aastatel 2015–2050 veel 51 %². Kogu selle kaupade liikumisega kaasneb suure hulga teabe vahetamine kõikvõimalike osaliste seas nii era- kui ka avalikus sfääris. Praegu vahetatakse seda teavet peamiselt paberile trükitult, kasutades mitmesuguseid dokumentide standardvorme.

Ligikaudu 99 % ELi territooriumil toimuvate piiriüleste vedude puhul on veo mõni etapp endiselt seotud paberdokumentidega³. Ometi saab teabevahetuse digiteerimisega märkimisväärselt suurendada vedude tõhusust ja seega kaasa aidata ühtse turu sujuvale toimimisele.

Komisjon korraldas mõju hindamise, mille raames vaadeldi kaubaveodokumentide digiteerimist takistavaid tegureid ning võimalusi toetada elektrooniliste dokumentide ja elektroonilise teabevahetuse laiemat kasutamist. Peamine probleem, mille komisjon kindlaks tegi, on see, et ametiasutused aktsepteerivad vähesel ja erineval määral teavet ja dokumente,

¹ Mõõdetuna miljardites tonnkilomeetrites. Allikas: ELi transpordistatistika 2017.

² Praeguste suundumuste ja poliitikapõhimõtete kohast arengut (st lähtestsenaariumi) on kirjeldatud käesolevale ettepanekule lisatud mõju hindamise aruande 4. lisas.

³ Konkreetsemalt nõutakse veo ühes või teises etapis paberdokumentide kasutamist. Teisisõnu on vaid 1 % vedude puhul teabe ja dokumentide vahetamine täielikult digiteeritud. Sellise teabevahetuse osakaal on transpordiliigiti siiski erinev. Need hinnangulised andmed on pärit Ecorys *et al.* (2018) mõju hindamist toetavast uuringust.

mille ettevõtjad teevad kättesaadavaks elektrooniliselt, kui ametiasutused nõuavad neilt kauba vedamiseks erinevate ELi liikmesriikide territooriumil tõendit õigusnormidest tulenevate tingimuste täitmise kohta.

Sellel probleemil on kaks peamist põhjust:

- (a) **killustatud õigusraamistik**, milles on kehtestatud ametiasutustele elektroonilise teabe või elektrooniliste dokumentide⁴ aktsepteerimisega seoses **vastuolulised kohustused** ja mis lubab rakendada nende kasutamisel erinevaid haldustavasid, ning
- (b) **killustatud IT-keskkond**, mida iseloomustavad arvukad **koostalitlusvõimeta süsteemid/lahendused**, mis on ette nähtud veoteabe ja -dokumentide elektrooniliseks vahetamiseks nii ettevõtjate seas kui ka ettevõtjate ja ametiasutuste vahel.

Need kaks põhjust tugevdavad teineteist vastastikku. Õigusaktide killustatus ja sellest tulenev mitte aktsepteerimine ametiasutuste poolt pärsib investeerimist elektrooniliste dokumentide jaoks mõeldud digitaalsetesse lahendustesse. Killustatud IT-keskkond, eelkõige hästi toimivate või koostalitlusvõimeliste lahenduste puudumine, vähendab ametiasutuste usaldust elektrooniliste dokumentide kasutamise vastu.

Selle tagajärjel jätkab suur enamus ELi veoettevõtjatest ja muudest transpordivaldkonna sidusrühmadest paberdokumentide kasutamist. See ei lase teha erinevate turuosaliste huvides märkimisväärsed tõhususe alaseid edusamme, eriti mitmeliigilise ja piiriülese transpordi valdkonnas, ning takistab ELi ühtse turu toimimist.

Komisjon on tunnistanud vajadust edendada elektrooniliste veodokumentide aktsepteerimist ja kasutamist mitmes poliitikaalgatuses, mille hulka kuuluvad 2011. aasta valge raamat transpordi kohta,⁵ 2015. aasta digitaalse ühtse turu strateegia,⁶ 2016. aasta IKT standardimise prioriteedid digitaalsel ühtsel turul⁷ ning ELi e-valitsuse tegevuskava 2016-2020⁸. Vajadust sekkuda on tunnistanud ka kõikvõimalikud sidusrühmad.

Alates 2015. aastast on digitaalse transpordi ja logistika foorum⁹ – enam kui sajast avaliku ja erasektori sidusrühmast moodustatud komisjoni eksperdirühm – korduvalt rõhutanud vajadust ELi tasandil sekkumise järele, et toetada elektrooniliste veodokumentide laiemat kasutuselevõttu. 2017. aasta oktoobris ärgitasid liikmesriigid Tallinna e-valitsuse deklaratsioonis komisjoni suurendama jõupingutusi, et saavutada ELis tõhusad ja kasutajakesksed elektroonilised menetlused, juhtides tähelepanu e-valitsuse tegevuskava¹⁰ ja Euroopa koostalitlusvõime raamistik¹¹ sõnastatud visiooni tähtsusele.

⁴ Paberdokumentides sisalduva teabe elektroonilisel esitamisel ei tule kasutada kindlat dokumendivormi, mis eeldaks andmete esitamist standardsel kujul. Seega võib mõiste „dokumendid“ olla eksitav. Dokumendikeskselt lähenemisviisilt andmekesksesse lähenemisviisile üleminekuga kaasnevaid eeliseid on selgitatud ettepanekule lisatud mõju hindamise aruande 8. lisas.

⁵ [COM\(2011\) 0144](#), lk 13, 19.

⁶ COM(2015) 192, lk 82–84.

⁷ COM(2016) 176, lk 11.

⁸ [COM\(2016\) 179](#), lk 8.

⁹ Komisjon lõi [digitaalse transpordi ja logistika foorumi](#) 2015. aasta oktoobris (otsus C(2015) 2259) eesmärgiga tekitada platvorm, kus liikmesriigid ning asjakohased transpordi- ja logistikasidusrühmad saavad vahetada tehnilisi teadmisi, teha koostööd ja oma tegevust kooskõlastada, et toetada meetmeid, millega edendatakse transpordi- ja logistikavaldkonnas tõhusat elektroonilist teabevahetust.

¹⁰ [Tallinna e-valitsuse deklaratsioon](#) allkirjastati Eesti eesistumise aja toimunud ministrite kohtumisel 6. oktoobril 2017.

¹¹ https://ec.europa.eu/isa2/eif_en.

2017. aasta novembris Tallinnas toimunud digitaalse transpordi päevade raames jõudsid paljud avaliku ja erasektori sidusrühmad kõikidest transpordisektoritest järeldusele, et on aeg hakata kasu saama digiteerimise, sealhulgas paberivaba andmevahetuse eelistest¹². Seepeale kutsus nõukogu oma 2017. aasta detsembri järeldustes transpordi digiteerimise kohta komisjoni üles jätkama tööd digitaalse transpordi ja logistika foorumiga, et töötada välja „meetmeid e-dokumentide süstemaatilisema kasutamise ja tunnustamise ning harmoneeritud teabe- ja andmevahetuse toetamiseks¹³ logistikaahelas“¹⁴. 2017. aasta mais oli ka parlament tungivalt nõudnud, et komisjon „suurendaks ühtlustamist reisijate- ja kaubaveo valdkonnas“ ning eelkõige „kiirendaks [...] elektrooniliste saatelehtede (e-CMR) [kohustuslikku] kasutamist“¹⁵.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on kooskõlas transpordisektoris kohaldatavate elektroonilist teabevahetust käsitlevate ELi õigusnormidega. Need õigusnormid erinevad märkimisväärselt, kui silmas pidada i) nende materiaalsel kohaldamisala, st asjakohast teavet või asjakohaseid dokumente; ii) regulatiivset eesmärki, mille jaoks teavet või dokumente nõutakse; iii) seda, kas on sisse seatud võimalus edastada teavet elektrooniliselt, ning iv) seda, kas elektroonilise teabevahetuse vahendite ja elektroonilise teabe või elektrooniliste dokumentide vormi kohta (kui selline võimalus on sisse seatud) on esitatud üksikasjalikum tehniline kirjeldus. Käesolev ettepanek täiendab transpordivaldkonnas kehtivaid ELi õigusakte oma üksikasjalikumate funktsionaalsusnõuete ja tehniliste kirjeldustega.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 910/2014¹⁶ on ette nähtud, et elektroonilist dokumenti ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et see on elektroonilisel kujul. Samuti on selles sätestatud tingimused e-identimise vahendite ja usaldusteenuste piiriüleseks aktsepteerimiseks ja aktsepteerimiseks siseturul. Samas ei kohustata sellega liikmesriike aktsepteerima elektroonilisi dokumente või neis sisalduvat teavet tõenditena muudel juhtudel kui kohtumenetlustes. Kehtestades ühtse liidu õigusraamistiku, millega kohustatakse avaliku sektori asutusi aktsepteerima piiriülesest elektroonilist kaubaveoteavet, täiendab käesolev ettepanek kõnealuse määruse sätteid.

Määrus (EL) nr 952/2013 liidu tolliseadustiku kohta¹⁷ ja direktiiv nr 2010/65/EL laevade teavitusformaalsuste kohta¹⁸ juba sisaldavad sätteid, mis võimaldavad kasutada aruandlusega seotud formaalsuste täitmisel, sealhulgas veose ja veo puhul, elektroonilisi teabevahetusvahendeid. Käesoleva ettepaneku eesmärk on võimaldada elektroonilist teabevahetust õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuete täitmiseks kogu liidu territooriumil ka pärast ELi sisenemise koha või enne EList lahkumise koha läbimist. Seega algab käesoleva

¹² Digitaalse transpordi päevade deklaratsioon allkirjastati Tallinnas 10. novembril 2017 ja see on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/transport/modes/road/news/2017-11-10-digital-transport-days-declaration_en.

¹³ P8_TA(2017)0228.

¹⁴ Nõukogu 5. detsembri 2017. aasta järeldused transpordi digiteerimise kohta (15050/17).

¹⁵ Euroopa Parlamendi 18. mai 2017. aasta resolutsioon [2017/2545\(RSP\)](#) Euroopa Liidu maanteetranspordi kohta.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

¹⁷ Määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik; komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 2015/2447, millega nähakse ette määruse (EL) nr 952/2013 teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad; komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega.

¹⁸ Direktiiv 2010/65/EL, milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja/või neist väljuvate laevade teavitusformaalsusi.

algatuse kohaldamisala geograafiliselt sealt, kus liidu tolliseadustikku käsitleva määruse ja/või laevade teavitusformaalsusi käsitleva direktiivi oma lõpeb (või vastupidi lõpeb seal, kus nimetatud õigusaktide kohaldamisala algab).

Teavitamisnõuetega hõlmatud veo osas kõnealuste õigusaktide ja käesoleva algatuse kohaldamisala siiski kattub: algatus hõlmab nii puht ELi-sisest rahvusvahelist vedu (mis ei kuulu liidu tolliseadustikku käsitleva määruse ega laevade teavitusformaalsusi käsitleva direktiivi kohaldamisalasse) kui ka rahvusvahelist vedu, mis saab alguse ELi liikmesriigi territooriumilt, on sinna suunatud või läbib seda. Seetõttu lihtsustub käesoleva algatuse ja kõnealuse kahe ELi õigusakti kombineeritud kohaldamisel veelgi nii rahvusvaheline kaubavedu, mille lähte- ja sihtpunkt asub väljaspool ELi, kui ka ELi-sisene mereliiklus. Algatus võimaldab kasutada ametiasutustele kaubaveo kohta õigusnormidega ette nähtud teabe esitamiseks elektroonilisi vahendeid mitte üksnes piiripunktis, mille kaudu ELi sisenetakse või EList lahkutakse, vaid ka kogu ELi territooriumil.

Mis puudutab liidu õigusakte, millega reguleeritakse liidu territooriumil toimuva veo tingimusi, siis käesoleva ettepanekuga ei muudeta asjakohaste kehtivate õigusaktide sätteid, vaid pigem püütakse tagada

- a) elektroonilise teabe või elektroonilist teavet sisaldavate dokumentide aktsepteerimise jaoks **ühtse õigusraamistiku**, sealhulgas erinõuete **kehtestamine** õigusaktide puhul,
- millega **ei ole** võimalust esitada teave/dokumendid elektrooniliselt üldse ette **nähtud**, nagu
- määrus nr 11/1960 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta,
- nõukogu direktiiv 92/106/EMÜ, millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel, ning
- määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta, või
- millega **on selline võimalus ette nähtud, kuid milles ei ole kirjeldatud või on kirjeldatud väga piiratud** seda, kuidas kõnealust teavet tuleks elektrooniliselt esitada, nagu
- direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade veo kohta raudteel, maanteel ja siseveeteedel,
- komisjoni määrus 2015/1998, millega rakendatakse määrust (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb lennuohutuse ühiseeskirju,
- Määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta.
- praegu Euroopa Parlamendis ja nõukogus arutuse all olevad ettepanekud vaadata läbi direktiiv 92/106/EMÜ (ettepanek nr 2017/0290 (COD)) ja vastavalt määrus (EÜ) nr 1072/2009 (ettepanek nr 2017/0123 (COD));
- b) nende **erinevate IT-süsteemide koostalitlusvõime**, mida praegu kasutatakse selliste õigusaktide puhul,
- milles on juba esitatud sellise elektroonilise andme- ja sõnumivahetuse vormi **väga üksikasjalikud tehnilised kirjeldused**, mida ametiasutused peavad teatava kaupa ja vedu käsitleva teabe puhul olenemata asjaomasest transpordiliigist aktsepteerima, nagu määrus (EL) nr 952/2013 liidu tolliseadustiku kohta ning sellega seotud

rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid ning direktiiv 2010/65/EL laevade teavitusformaalsuste kohta,

- mis sisaldavad **üksikasjalikke, kuid konkreetse transpordiliigiga seotud tehnilisi kirjeldusi**, nagu komisjoni määrus nr 164/2010, millega määratletakse direktiivi 2005/44/EÜ (ühtlustatud jõteabeteenuste kohta) artiklis 5 osutatud elektroonilise laevadest teatamise tehnilised kirjeldused siseveelaevanduses, ning komisjoni määrus (EL) nr 1305/2014, milles käsitletakse kaubaveoteenuste telemaatiliste seadmete koostalitluse tehnilist kirjeldust.
- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Algatuse üldeesmärk on võimaldada digitaaltehnoloogia laialdasemat kasutamist, et aidata kaasa i) ühtse turu sujuvat toimimist takistavate tegurite kõrvaldamisele, ii) majanduse ajakohastamisele ja iii) transpordisektori tõhususe suurendamisele. Kuna algatusega kehtestatakse ühtsed tingimused digitaaltehnoloogia edasiarendamiseks ja kasutamiseks kaubaveoteabe elektroonilisel vahetamisel, aitab see ka kaasa digitaalse ühtse turu arengule.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Õiguslik alus on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 91, artikli 100 lõikes 2 ning artikli 192 lõikes 1.

Artiklis 91 ja artikli 100 lõikes 2, mille tõlgendamisel tuleb arvesse võtta artiklit 90, milles nõutakse liikmesriikidelt ühise transpordipoliitika rakendamist, sätestatakse nõue, et Euroopa Parlament ja nõukogu peavad kehtestama ühised eeskirjad, mida kohaldatakse liikmesriigi territooriumile või sealt välja kulgeva rahvusvahelise transpordi suhtes, samuti läbi ühe või mitme liikmesriigi territooriumi kulgeva rahvusvahelise transpordi suhtes, ning kohased sätted mere- ja lennutranspordi kohta.

Artikli 192 lõikes 1, mille tõlgendamisel tuleb arvesse võtta artiklit 191, sätestatakse, et Euroopa Parlament ja nõukogu teevad otsuse liidu tasemel võetava meetme kohta, et saavutada muu hulgas inimeste tervise ja keskkonna kaitsmise eesmärk.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Liikmesriikide ühepoolsetel algatustel, mille eesmärk on hõlbustada veodokumentide ja -teabe elektroonilise vahetamise sisseseadmist, oleks piiratud mõju, kui sarnaseid meetmeid ei võtaks ka teised liikmesriigid, kelle territooriumi asjaomane vedu puudutab.

Ent isegi kui enamik ELi liikmesriike jõustaksid elektrooniliste dokumentide kasutamist hõlbustavad õigusaktid, on suur oht, et ühepoolset õigusakte vastu võttes kehtestavad liikmesriigid elektrooniliste dokumentide kehtivaks ja autentseks lugemise ja õigusnormidega ette nähtud teabe esitamise kohta üldisemalt erinevad nõuded. Selle tagajärjel elektroonilisi dokumente ja õigusnormidega ette nähtud teabe edastamist, mis ühes liikmesriigis vastavad aktsepteerimise nõuetele, teistes liikmesriikides ei aktsepteeritaks, millega tekivad ELi ühtsel turul tõkked.

Seepärast on kõige asjakohasem käsitleda probleemi ja selle põhjuseid ELi tasandil, kus saab kindlaks määrata ühtse lähenemise elektroonilistele dokumentidele ja kehtestada selle jaoks ühised standardid. Ses suhtes arendatakse käesoleva algatusega

edasi ja täiendatakse meetmeid, mis on ELi tasandil juba võetud, et tagada elektroonilise kaubaveoteabe ja elektrooniliste kaubaveodokumentide aktsepteerimiseks ühtsed tingimused, milleks muu hulgas tagatakse usaldus kõnealuse teabe ja kõnealuste dokumentide edastamiseks kasutatavate elektrooniliste vahendite vastu¹⁹.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek sisaldab kolme selge ja konkreetse poliitikaeesmärgi saavutamiseks võetavaid meetmeid, milles keskendutakse kindlakstehtud kahele peamisele probleemide põhjusele.

Et kõrvaldada probleemide peamine põhjus – vastuoluline ja piiratud määratletud õigusraamistik –, sisaldab käesolev ettepanek meetmeid,

- (1) millega tagatakse, et kõikides ELi liikmesriikides kehtestatakse kõikidele asjaomastele avaliku sektori asutustele kohustus aktsepteerida elektroonilisi kaubaveodokumente / elektroonilist kaubaveoteavet;
- (2) millega tagatakse, et ametiasutused täidavad seda aktsepteerimiskohustust ühetaoliselt.

Et kõrvaldada teine probleemide põhjus – arvukate ja koostalitlusvõimeta süsteemide samaaegne olemasolu –, sisaldab ettepanek meetmeid,

- (3) millega tagatakse kaubaveoteabe elektrooniliseks vahetamiseks ning eelkõige ettevõtjate ja ametiasutuste vahelise õigusnormidega ette nähtud teabevahetuse jaoks kasutatavate IT-süsteemide ja -lahenduste koostalitlusvõime.

Ühegagi neist meetmetest ei minda kaugemale sellest, mis on vajalik kõnealuste probleemide lahendamiseks. Esimese rühma meetmetega kehtestatakse ametiasutustele kohustus aktsepteerida elektroonilist teavet / elektroonilisi dokumente, kuid ei kehtestata ettevõtjatele kohustust kasutada elektroonilist vormi ei suhtluses ametiasutustega ega suhtluses teiste ettevõtjatega. Sellise kohustuse kehtestamine ettevõtjatevahelise teabevahetuse puhul tagaks kaubaveoteabe ja -dokumentide vahetamise täieliku digiteerimise, kuid ametiasutuste poolse aktsepteerimise tagamiseks ei ole see vajalik. Pealegi väitis enamik tööstusliite, et ettevõtjad on valmis ja liiguvad täieliku digiteerimise poole, kui ametiasutused seda lõpuks võimaldavad.

Samas ei ole ametiasutused kohustatud aktsepteerima igasugust ettevõtjate esitatavat elektroonilist teabeallikat. Meemetes on arvesse võetud ametiasutuste vajadust, et esitatav teave / esitatavad dokumendid oleksid autentsed, ja vajadust saada kinnitus nende terviklikkuse kohta. Samuti nõutakse meetmetes ametiasutustelt teabe/dokumentide aktsepteerimist juhul, kui nende esitamiseks kasutatud elektrooniline vahend vastab kindlaksmääratud nõuetele.

Teise rühma meetmetes nõutakse, et liikmesriigid teeksid koostööd eesmärgiga viia elektrooniliselt esitatud teabe/dokumentide kontrollimiseks kasutatavad (tulevased) digitaalsed protsessid omavahel kooskõlla. See hõlmab koostööd seoses nende andmeelementidega, mida liikmesriikide ametiasutused nõuavad asjakohastes ELi ja riigisisestes õigusaktides kehtestatud teavitamisnõuete täitmiseks. Kõnealuste meetmega

¹⁹ Sh raamistik eIDASe määrusega ette nähtud e-identimise ja e-allkirjade piiriüleseks kasutamiseks.

tagatakse ühtsed elektroonilise teabe / elektrooniliste dokumentide kontrollimise eeskirjad ning aidatakse vähendada ettevõtjatel nõuete täitmisel tekkivaid halduskulusid (ja seega ka koormust). Nendes meetmetes siiski ei nõuta asjaomastes ELi ja liikmesriikide õigusaktides kehtestatud teavitamismõnede ühtsust.

Kolmanda rühma meetmetega kehtestatakse funktsionaalsusnõuded, mida kohaldatakse elektrooniliste vahendite suhtes, mida ettevõtjad saavad kasutada ametiasutustele õigusnormidega ette nähtud teabe esitamisel. Nende meetmetega nähakse ette ka nõuete rakendamiseks tehniliste kirjelduste koostamine. Nende nõuete ja seonduvate tehniliste kirjeldustega tagatakse, et eri liikmesriikide ametiasutuste kasutatavad IT-süsteemid on omavahel ja ettevõtjate kasutatavate lahendustega koostalitlusvõimelised. Samuti hõlbustatakse nõuete ja tehniliste kirjeldustega ettevõtjate ja ametiasutuste vahelises suhtluses (mis praegu on väga transpordiliigipõhine) ja ettevõtjatevahelises suhtluses kasutatavate lahenduste koostalitlust.

- **Vahendi valik**

Mõju hindamisel tehti kindlaks, et eesmärkide saavutamiseks on vaja siduvaid regulatiivseid meetmeid. Kavandatud meetmete ühetaolise rakendamise tagamiseks on kõige asjakohasem vahend määrus. Direktiiviga kehtestatakse kohustus aktsepteerida elektrooniliselt esitatud teavet ning ühised funktsionaalsusnõuded, millele peavad vastama elektroonilised vahendid, mille kaudu teave kättesaadavaks tehakse, kuid sellega ei kehtestata ühiseid siduvaid tehnilisi nõudeid.

Praegune, sealhulgas teavitamisformaalsuste direktiivi rakendamise raames toimunud areng osutab sellele, et tehnilisi kirjeldusi käsitlevate (vabatahtlike) suuniste puudumine tooks kaasa arvukate koostalitlusvõimetate süsteemide kasutuselevõtu eri liikmesriikides²⁰. See suurendaks ettevõtjate jaoks nõuete täitmisega seotud kulusid, sest ettevõtjad peaksid investeerima erinevaid liikmesriikide nõudeid täites erinevatesse süsteemidesse. Selle tulemusel võivad ettevõtjad eelistada jätkata paberdokumentide kasutamist, mis takistab tõsiselt seatud eesmärgi saavutamist.

Käesolev algatus on väga tehniline ning on väga tõenäoline, et seda tuleb vastavalt tehnilisele ja õiguslikule arengule korrapäraselt kohendada. Selleks on kavandatud ka hulk rakendusmeetmeid. Neis keskendutakse eeskätt funktsionaalsusnõuete rakendamiseks mõeldud tehnilistele kirjeldustele.

3. SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon suhtles aktiivselt sidusrühmadega ja pidas mõju hindamise käigus ulatuslikke konsultatsioone. Konsulteerimistegevus hõlmas järgmist:

- avatud avalik konsultatsioon, mille komisjon korraldas ajavahemikus 25. oktoober 2017 kuni 18. jaanuar 2018;
- VKEde paneeluuring, mille komisjon korraldas ajavahemikus 24. november 2017 kuni 22. jaanuar 2018;

²⁰ On oodata nii liikmesriikide siseseid kui ka liikmesriikide vahelisi erinevusi eri ametiasutuste nõuetes. Selget tunnistust sellest annavad mõju hindamise käigus kogutud näited.

- avaliku ja erasektori sidusrühmi hõlmav õiguslik uuring, mille mõjuhinnangut toetava uuringu tegemise eest vastutav konsultant korraldas ajavahemikus 23. oktoober 2017 kuni 1. jaanuar 2018;
- avaliku ja erasektori sidusrühmi hõlmav sihtotstarbeline uuring, mille mõjuhinnangut toetava uuringu tegemise eest vastutav konsultant korraldas ajavahemikus 27. oktoober 2017 kuni 7. jaanuar 2018;
- 50 sidusrühmi, sealhulgas sektori esindajaid ja liikmesriikide ametiasutusi hõlmavat küsitlust, mille mõjuhinnangut toetava uuringu tegemise eest vastutav konsultant viis koos oma partneritega läbi ajavahemikus 20. oktoober 2017 kuni 15. jaanuar 2018;
- sidusrühmade kohtumised ja õpikojad erinevate ürituste raames;
- viis juhtuuringut, mida mõjuhinnangut toetava uuringu tegemise eest vastutav konsultant uuris ajavahemikus 6. november 2017 kuni 15. jaanuar 2018.

Konsulteerimistegevuse käigus saadi olulist teavet, mis aitas kinnitada ja täpsustada probleemi määratlust, hinnata probleemi suurust ja kindlaks teha sidusrühmade eelistused võimalike poliitikavariantide osas. Selles valdkonnas saadi teavet peamiselt avaliku konsultatsiooni ja VKEde paneeluuringu raames ning muude sidusrühmade kaasamise vahendite kasutamisel²¹.

Valdav enamik konsulteeritud sidusrühmadest – st VKEde paneeluuringu raames vastanud 265 VKEst²² enam kui 90 % ja avaliku konsultatsiooni 100 vastajast 88 – oli seda meelt, et elektroonilise teabevahetuse kasutuselevõtuga kaasneb eeldatavasti märkimisväärne või vähemalt mõningane kasu.

90 % avaliku konsultatsiooni raames vastanud erasektori ettevõtjatest ja ühendustest märkis, et elektrooniliste veodokumentide / elektroonilise veoteabe mitteaktsepteerimine liikmesriikide ametiasutustes on oluline probleemide põhjustaja. VKEde paneeluuringu käigus leiti, et väiksemate ettevõtjate puhul oli elektrooniliste veodokumentide mittekasutamise peamine põhjus see, et nende kliendid ja äripartnerid ei kasuta elektroonilises vormis veodokumente. Järgmine põhjus, mida nimetati selles rühmas peaaegu sama sageli, oli ametiasutuste poolne mitteaktsepteerimine. Samas märkisid sihtotstarbeliste uuringute ja küsitluste vastajad, et peamine põhjus, miks ettevõtjad ei aktsepteeri elektroonilisi dokumente on ebakindlus ses suhtes, kas ametiasutused neid aktsepteerivad. Nii avaliku konsultatsiooni kui ka VKEde paneeluuringu vastajatest üle 70 % nimetas ka ettevõtjate ja ametiasutuste vahelises ning ettevõtjatevahelises suhtluses praegu kasutatavate süsteemide ja lahenduste koostalitlusvõime puudumist.

Selle hinnangu valguses pidas ligikaudu 90 % avaliku konsultatsiooni raames vastanutest vajalikuks tagada liikmesriikide ametiasutuste poolne aktsepteerimine ning 88 % leidis, et õiguslikult siduv lähenemisviis selle aktsepteerimise tagamiseks on mittesiduvast lähenemisviisist tõhusam. 90 % kõigist avaliku konsultatsiooni vastajatest pidas oluliseks ka ettevõtjate ja ametiasutuste vahelises ning ettevõtjatevahelises suhtluses kasutatavate vahendite koostalitlusvõimet. Ka VKEde paneeluuringu raames nimetas 75 % vastajatest ametiasutuste poolse aktsepteerimise tagamist väga oluliseks ja veel 13 % mõõdukalt oluliseks poliitikaeesmärgiks.

²¹ Allpool esitatud kokkuvõte põhineb avaliku konsultatsiooni ja VKEde paneeluuringu käigus saadud vastustel. Konsultatsioonide tulemuste, sealhulgas väliskonsultandi korraldatud küsitluste ja juhtuuringute raames saadud teabe üksikasjalikuma kirjelduse leiab mõjuhinnangut toetava uuringu (Ecorys *et al.*, 2018) VIII–XI lisast.

²² VKEde paneeluuringus kasuga seotud küsimustele vastanute arv jäi vahemikku 230–250 olenevalt eri küsimustes käsitletud konkreetsest kasust.

Lisaks kiidaks üle 70 % avaliku konsultatsiooni ja VKEde paneeluuringu vastajatest heaks logistikaettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vahelise andmevahetuse jaoks standardsete tehniliste kirjelduste kehtestamise, kusjuures 88 % avatud avaliku konsultatsiooni vastajatest peab õiguslikult siduvat lähenemisviisi mittediduvatest meetmetest tõhusamaks. Ettevõtjatevahelise teabevahetuse puhul pidas avaliku konsultatsiooni 100 vastajast 67 % tõhusamaks õiguslikult siduvat lähenemisviisi, samas kui 84 % eelistas vabatahtlikke meetmeid. 77 % VKEde paneeluuringu vastajatest nimetas väga oluliseks (65 %) või mõõdukalt oluliseks (22 %) võimalust kasutada elektrooniliste veodokumentide vahetamiseks ametiasutustega üht IT-rakendust/-süsteemi, nagu ka võimalust kasutada sellist üht rakendust/-süsteemi teabe elektrooniliseks vahetamiseks kõikide teiste ettevõtjatega (68 % pidas seda väga oluliseks ja veel 19 % mõõdukalt oluliseks).

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepaneku koostamisel, eelkõige kulude ja kasu hindamisel, sealhulgas kaudse mõju ja ühelt transpordiliigilt teisele üleminekuga kaasneva mõju prognoosimisel, võeti arvesse kogutud teavet ja ekspertidega peetud konsultatsioone. Väliskonsultandid korraldasid kulusid ja mõju käsitleva toetava uuringu. Väliskonsultante on kasutatud ka kaudse mõju ja ühelt transpordiliigilt teisele üleminekuga kaasneva mõju prognoosimisel.

Eksperte kaasati aktiivselt – eriti digitaalse transpordi ja logistika foorumi tegevusse – kõikidest peamistest sidusrühmade kategooriatest, nii asjaomasest sektorist kui ka liikmesriikide ametiasutustest. See aitas tagada selle, et vaatlusalustele küsimustele läheneti terviklikult ja kõiki transpordiliike hõlmavast vaatenurgast.

- **Mõju hindamine**

Käesoleva algatuse poliitikameetmete väljatöötamisel on arvesse võetud mõju hindamise tulemusi. Mõju hindamise aruanne [SWD(2018) 184] sai komisjoni õiguskontrollikomiteelt positiivse hinnangu [SEC(2018) 231]. Õiguskontrollikomitee esitas oma arvamuses mitu soovitusi mõju hindamise aruandes sisalduvate väidete esituse kohta. Neid soovitusi on arvesse võetud; mõju hindamise aruande 1. lisas on antud kokkuvõtlik ülevaade sellest, kuidas seda tehti.

Pärast põhjalikke konsultatsioone sidusrühmadega, ekspertide kohtumisi, sõltumatuid uuringuid ja komisjoni enda analüüsi koostati pikk loetelu poliitikameetmetest, millega kõrvaldada probleemide kaks peamist põhjust. Seejärel vaadati see loetelu läbi, lähtudes järgmistest kriteeriumidest: i) õiguslik, poliitiline ja tehniline teostatavus; ii) tulemuslikkus; iii) tõhusus ning iv) proportsionaalsus. Esialgse läbivaatamise põhjal heideti hulk poliitikameetmeid kõrvale.

Väljavalitud poliitikameetmed rühmitati nelja eraldiseisva poliitikavariandi alla:

- variant 1: liikmesriikide täielik kohustus järgida kehtivat õigusraamistikku elektrooniliste veolepingute aktsepteerimise osas koos rakendamise vabatahtliku ühtlustamisega;
- variant 2: liikmesriikide ametiasutuste täielik kohustus aktsepteerida elektroonilisi veolepinguid koos rakendamise minimaalse ühtlustamisega,
- variant 3: liikmesriikide ametiasutuste täielik kohustus aktsepteerida õigusnormidega ette nähtud kaubaveoteavet või -dokumente koos rakendamise osalise ühtlustamisega;

- variant 4: liikmesriikide ametiasutuste täielik kohustus aktsepteerida õigusnormidega ette nähtud kaubaveoteavet või -dokumente koos rakendamise täieliku ühtlustamisega.

Kõik variandid sisaldasid enamjaolt samu poliitikameetmeid. Neid meetmeid sai rakendada kas mittesiduval kujul liikmesriikide vabatahtlikku tegevust edendavate toetavate meetmetena või reguleerival kujul, näiteks võttes vastu uue spetsiaalse ELi õigusakti või allkirjastades kolmandate riikidega kahepoolse lepingu. Poliitikavariantide väljatöötamisel kombineeriti neid meetmeid; variandid erinesid ühelt poolt poliitikaalgatuse materiaalse kohaldamisala ja teiselt poolt sekkumise regulatiivse jõu poolest.

Seejärel tehti nelja variandi tulemuslikkust, tõhusust, kulusid ja kasu käsitlev võrdlev analüüs. See analüüs näitas, et i) poliitikavariantide 3 ja 4 rakendamisel oleks kulude ja kasu suhe väga sarnane ning ii) mõlemad variandid aitaksid märkimisväärselt kaasa kindlakstehtud probleemide lahendamisele, olles konkreetsete ja üldiste poliitikaeesmärkide saavutamisel märksa tõhusamad kui variant 1 või 2.

Variantide 3 ja 4 tõhusus tuleneb ühelt poolt sellest, et aktsepteerimiskohustus hõlmab suuremat hulka teavet, ja teiselt poolt sellest, et elektrooniliste vahendite aktsepteerimist käsitlevad siduvad nõuded on üksikasjalikumad. Aktsepteerimiskohustus ei ole määratletud konkreetsete dokumentide aktsepteerimise kohustusena, nagu variantide 1 ja 2 puhul, vaid kohustusena aktsepteerida teavet, mida nõutakse ELi ja liikmesriikide õigusaktides, millega reguleeritakse ELi liikmeriikide territooriumil toimuva rahvusvahelise kaubaveo tingimusi. Nii on lisaks elektroonilistele veolepingutele hõlmatud ka mis tahes vormis esitatud elektrooniline teave, tingimusel et täidetud on i) kohaldatavates õigusaktides sätestatud nõuded teabe sisu kohta ning ii) kavandatud uue õigusakti raames kehtestatud nõuded, mida kohaldatakse elektroonilise vahendi suhtes, mille kaudu kõnealune teave kättesaadavaks tehakse.

Poliitikavariantidest eelistati varianti 3, mille põhjal koostati käesolev ettepanek. Variantide 3 ja 4 vahel valiku tegemisel võeti arvesse sidusrühmade seisukohti ja proportsionaalsusega seotud kaalutlusi. Sidusrühmad, eeskätt merendus-, lennundus- ja raudteesektoris, andsid selgelt mõista, et ehkki vaja on lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki transpordiliike, peaks komisjon vältima sellise lahenduse kavandamist, kus kõigile lähenetakse ühe mõõdupuuga²³. Peamised kaalutlused on seotud investeeringutega, mis on neis sektorites seonduvatesse lahendustesse juba tehtud. Nende lahenduste väljatöötamisel on lähtutud rahvusvaheliste konventsioonide ja ELi õiguse kehtivatest sätetest, mis – nagu on rõhutatud ka käesolevas aruandes esitatud õiguslikus analüüsis – on transpordiliigipõhised ja väga erinevad.

Koostalitluse tagamiseks ühiste tehniliste kirjelduste kehtestamine kõikide lahenduste jaoks, mida kasutatakse õigusnormidega ette nähtud teabe vahetamiseks ettevõtjate ja ametiasutuste vahel, ja kõikide transpordiliikide jaoks, nagu on kavandatud variandi 4 puhul, nõuab kõnealuste sektorite ettevõtjatelt uute nõuetega kohanemiseks suuremaid alginvesteeringuid.

Variandi 3 puhul määratakse selliste transpordiliikide üleste ühiste tehniliste kirjelduste kehtestamise ulatus kindlaks konkreetse mõjuhinna põhjal. Selle mõjuhinna eesmärk

²³ Vt näiteks Euroopa Ühenduse Reederite Ühingu (ECSA) ja Maailma Laevandusnõukogu (WSC) mereveo ning Euroopa Raudteede Ühenduse (CER) raudteeveo alast seisukohta kajastavad dokumendid, mis saadeti vastusena esialgsele mõjuhinnaule. Rahvusvaheline Lennutranspordi Assotsiatsioon (IATA) on aktiivselt osalenud peaaegu kõikidel sidusrühmadega konsulteerimiseks korraldatud seminaridel ning on väljendanud seal selgelt sama seisukohta.

on teha täpsemalt kindlaks minimaalselt vajalikud ühised valdkonnaülesed tehnilised kirjeldused, mis tagaksid kõikide ametiasutustes kasutatavate seonduvate süsteemide ning nende süsteemide ja ettevõtjate kasutatavate lahenduste koostalitlusvõime, saavutades samas ettevõtjatel nõuete täitmisel tekkivaid kulusid ja tulevast kasu silmas pidades parima kulude-tulude suhte.

Lähtutakse asjaomase sektori sidusrühmade väidetele tuginevast eeldusest, et piisav koostalitlusvõime on võimalik tagada nõudmata nõuete täielikku ühtlustamist kõikide transpordiliikide puhul. Konkreetsemalt on enamiku sektori sidusrühmade meelest koostalitluse jaoks vaja vähemalt ühist mitmeliigilise transpordiga seotud andmesõnastikku²⁴. Tehnilised kirjeldused, millega rakendatakse muid nõudeid, näiteks neid, mis on seotud autentsuse või terviklikkusega, võidakse koostada eri transpordiliikide jaoks eraldi, kui eraldiseisva spetsiaalse mõjuhindangu analüüsimisel jõutakse järeldusele, et selline lahendus oleks mõne (ühise) nõude puhul kõige kulutõhusam.

Peamine eelistatud poliitikavariandiga kaasnev **eeldatav kasu** on laadilt majanduslik ja keskkonnavaline. Võrreldes stsenaariumiga, kus ELi tasandil poliitilist sekkumist ei toimu (lähtestsenaarium), säästab asjaomane sektor tänu halduskulude (st veoteabe ja -dokumentide haldamise ja vahetamisega seotud kulude) vähenemisele aastatel 2018–2040 eelduste kohaselt 20–27 miljardit eurot. See võrdub aastas 75–102 miljoni töötunni kokkuhoidmisega (või 36 000–49 000 täistööajale taandatud töötajaga). Ligikaudu 60 % kogu sektori halduskulude säästust leiab eeldatavasti aset autoveosektoris, mille ettevõtjatest 99 % on VKEd.

Tänu sellele, et autovedude osakaal lähtestsenaariumiga võrreldes 2030. aastaks väheneb, on oodata ka soodsat mõju keskkonnale. Kokku kahaneb CO₂-heide aastatel 2018–2040 lähtestsenaariumiga võrreldes hinnangute kohaselt enam kui 1 300 tonni, mis võrdub 74 miljoni euro suuruse väliskulude kokkuhoiduga. Ummikutega kaasnevad kulud vähenevad samal ajavahemikul vastavalt prognoosidele lähtestsenaariumiga võrreldes peaaegu 300 miljoni euro võrra. Peale selle – kuna saadetiste puhul jääb nüüd igast dokumendist keskmiselt 1–5 koopiat tegemata – hoitakse aastas kokku 2–8 miljardit paberilehte ehk säästetakse 180–900 tuhat puud.

Peamised eeldatavad kulud on seotud uute poliitikanõuete täitmiseks vajalike investeeringutega. Avaliku sektori asutuste kulude suuruseks hinnatakse ligikaudu 268 miljonit eurot kogu elektrooniliste veodokumentide kasutuselevõtu kestel, millest 17 miljonit eurot on seotud lahenduste pakkujate sertifitseerimisega ja 251 miljonit eurot eeskirjade täitmise tagamisega. Lisaks tuleb liikmesriikide ametiasutustel eeldatavasti investeerida uutesse IT-süsteemidesse või kohandada olemasolevaid, kuid need kulud ei ole tõenäoliselt märkimisväärsed. Ettevõtjate puhul jäävad nõuete täitmisega seotud kulud eelduste kohaselt 4,4 miljardi euro juurde.

Mõju tööhõivele võib olla kergelt negatiivne, kui dokumendihalduse vähenemise tulemusel koondatud töötajaid ei värvata täitma muid ülesandeid. Seda negatiivset mõju eeldatavasti tasakaalustab suurel määral sektori üldine kasv. Suurem nõudlus IT-lahenduste ja -süsteemide järele annab tõenäoliselt rohkem võimalusi IT-ettevõtjatele, millega suureneb kõrge kvalifikatsiooniga töötajate tööhõive.

²⁴

Tallinnas toimunud e-dokumentide teemalisel seminaril interaktiivselt tagasisidet andnutest 73 % pooldas standardsete tehniliste kirjelduste kehtestamist teabe jagamiseks logistikaettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vahel. Ka Prantsusmaa transpordi- ja logistikaettevõtjate liit tegi ettepaneku kehtestada ELi tasandil ühtne andmekogum. Sihtotstarbeliste küsitluste raames rõhutas ekspediitorite rühm ELi õigusaktide kaudu sisseseatava ühtse andmekogumi tähtsust (allikas: Ecorys *et al.*). Vajadust ühtse andmekogumi järele on eraldi nimetatud ka dokumendis, mis väljendab Soome valitsuse seisukohta seoses käesoleva algatusega.

Kergelt negatiivne välismõju, mille suuruseks hinnatakse 41 miljonit eurot kogu elektrooniliste veodokumentide kasutuselevõtu kestel, võib ilmnedas seoses veetranspordi tekitatava õhusaaste suurenemisega.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanekuga tagatakse märkimisväärne lihtsustamine ja suurem tõhusus, vähendades halduskoormust, mis tekib ettevõtjatel täites kauba vedamisel liidu territooriumil õigusnormidest tulenevaid teavitamismõudeid.

Halduskoormuse vähenemist on oodata seeläbi, et ettevõtjatel võimaldatakse teha õigusnormidega ette nähtud teave ametiasutustele kättesaadavaks elektrooniliselt ning menetlused, mida liikmesriikide ametiasutused kasutavad elektrooniliselt kättesaadavaks tehtud õigusnormidega ette nähtud teabe kontrollimiseks, viiakse omavahel vastavusse. Nagu eespool märgitud, vähenevad halduskulud sektoris eelduste kohaselt märkimisväärselt.

VKEdele ja mikroettevõtjatele tuleb eriti kasuks võimalus esitada ametiasutustele nõutav õigusnormidega ette nähtud teave lihtsustatud ja kooskõlastatud viisil olenemata liikmesriigist või pädevast asutusest. Seda seetõttu, et VKEd ja mikroettevõtjad on ebatõhusa halduse ja kaotatud töötundide suhtes proportsionaalselt haavatavamad.

- **Põhiõigused**

Ettepanek mõjutab harta artikliga 8 tagatud isikuandmete kaitset. Igasugune isikuandmete töötlemine käesoleva ettepaneku alusel toimub kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate ELi õigusaktidega, eelkõige isikuandmete kaitse üldmäärusega.

4. MÕJU EELARVELE

Eelistatud variant ei mõjuta eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Komisjon jälgib käesoleva algatuse edenemist, mõju ja tulemusi mitme järelevalve-/hindamismehhanismi kaudu. Komisjon mõõdab uue ettepaneku konkreetsete eesmärkide saavutamisel tehtavaid edusamme.

Teabenõuded (nõutavad aruanded, uuringute raames küsitavad vastused) tasakaalustatakse hoolikalt, et mitte tekitada ebaproportsionaalsete uute aruandlusnõuete loomisega sidusrühmadele lisakoormust.

Viis aastat pärast seadusandliku ettepaneku rakendamise alguskuupäeva algatab komisjon hindamise, et kontrollida, kas algatuse eesmärgid on saavutatud. Hindamisel võetakse aluseks liikmesriikide aruanded, sidusrühmade uuringud ja muu laevandusettevõtjalt saadud teave (nt kaebused). Hindamise tulemusi võetakse arvesse tulevastes otsustusprotsessides, et tagada seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikud kohandused.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanek on jagatud viide peatükki. Esimeses ja viimases peatükis tutvustatakse üldist kohaldamisala ja esitatakse mõned horisontaalsed sätted, II–IV peatükis nähakse ette üksikasjalikumad vahendid.

Artiklis 1 sätestatakse käesoleva määruse kohaldamisala.

Artikkel 2 sisaldab sätteid volituste kohta, mis on delegeeritud komisjonile selleks, et muuta vähem olulisi sätteid käesoleva määruse 1. lisas, kus on loetletud määruse kohaldamisalasse jäävad õigusnormidest tulenevad teavitamismõõdud.

Artikkel 3 sisaldab mõisteid.

Artiklis 4 sätestatakse nõõdud elektroonilisele vormile, milles asjaomased ettevõtjad peaksid tegema kättesaadavaks õigusnormiga ette nähtud veoteabe.

Artikliga 5 kehtestatakse liikmesriikide pädevate asutuste kohustus aktsepteerida õigusnormidega ette nähtud teavet, mille asjaomased ettevõtjad on teinud elektrooniliselt kättesaadavaks kooskõlas artiklis 4 sätestatud tingimustega.

Artikliga 6 nähakse ette, et pädevad asutused, elektroonilise kaubaveoteabega seotud teenuste osutajad ja asjaomased ettevõtjad peavad võtma meetmeid tagamaks käesoleva määruse kohaselt töõdeldava ja vahetatava teabe konfidentsiaalsuse.

Artikliga 7 kehtestatakse komisjoni kohustus võtta vastu rakendusaktid, millega nähakse ette käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate õigusnormidest tulenevate nõuetega seotud ühine andmekogum ja andmete alamkogumid ning sätestatakse ühised menetlused ja eeskirjad, mis käsitlevad pädevate asutuste juurdepääsu õigusnormidega ette nähtud elektrooniliselt esitatud teabele ja selle teabe töõtlemit. See peaks tagama selle, et liikmesriikide ametiasutused rakendavad ühetaoliselt meetmeid, millega rakendatakse kohustust aktsepteerida õigusnormidega ette nähtud teavet, mis on tehtud kättesaadavaks elektrooniliselt.

Artiklis 8 sätestatakse funktsionaalsusnõõdud elektroonilise kaubaveoteabe keskkondade jaoks, mille kaudu asjaomased ettevõtjad saavad teha kättesaadavaks õigusnormidega ette nähtud teabe, ning antakse komisjonile õigus võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse nende nõõuete rakendamise üksikasjalikud eeskirjad. Nende nõõuete eesmärk on kanda hoolt selle eest, et andmeid on võimalik hallata kõõnealuste platvormide kaudu viisil, millega tagatakse sellised olulised aspektid nagu andmete kättesaadavus, autentsus, terviklikkus, konfidentsiaalsus ja turvalisus. Kõõnealused nõõdud on üldised ja ka nende üksikasjalikud rakendamiseeskirjad on kavas koostada nii, et need jäävad avatuks ükskõik millisele praegusele või tulevasele tehnoloogiale, millega on võimalik tagada need funktsioonid.

Artiklis 9 sätestatakse nõõdud elektroonilise kaubaveoteabega seotud teenuste osutajatele, kes pakuvad asjaomastele ettevõtjatele elektroonilise kaubaveoteabe platvormide kaudu õigusnormidega ette nähtud teabega seotud teenuseid.

Artiklitega 10–12 kehtestatakse elektroonilise kaubaveoteabe keskkondade ja elektroonilise kaubaveoteabega seotud teenuste osutajate sertifitseerimise süsteemi käsitlevad eeskirjad.

Artikliga 13 kehtestatakse tingimused komisjonile käesoleva määruse alusel volituste delegeerimiseks.

Artikliga 14 kehtestatakse komiteemenetlus, et komisjon saaks kasutada õigust võtta käesoleva määruse alusel vastu rakendusakte.

Artikliga 15 nähakse ette, et komisjon peab hindama käesoleva määruse rakendamist, et hinnata määruse tulemuslikkust määruses seatud eesmärkide saavutamisel. Samuti nõutakse selles, et liikmesriigid aitaksid komisjonil koguda hindamisaruande koostamiseks vajalikku teavet.

Artikliga 16 kehtestatakse liikmesriikide kohustus esitada iga kahe aasta tagant iga aasta kohta konkreetne teave, mis võimaldab jälgida käesoleva määruse rakendamise mõju.

Artikkel 17 sisaldab sätteid käesoleva määruse jõustumiskuupäeva ja kohaldamise alguskuupäeva kohta.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

elektroonilise kaubaveoteabe kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 91, artikli 100 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,²⁵

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²⁶

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- 1) Kaubaveo ja logistika tõhusus on väga oluline Euroopa Liidu majanduse konkurentsivõime, rahvusvahelise turu ning kõigi liidu piirkondade sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse jaoks.
- 2) Kaupade liikumisega kaasneb suurel hulgal teavet, mida äriühingud omavahel ning äriühingud ja avaliku sektori asutused omavahel edastavad siiani paberil. Paberdokumentide kasutamine on logistikaettevõtjate jaoks suur halduskoormus.
- 3) Peamiseks põhjuseks, miks ei toimu arengut lihtsustamise ja suurema tõhususe suunas, mida olemasolevad elektroonilised vahendid võimaldaksid, peetakse ühtse õigusraamistiku puudumist liidu tasandil, milles nõutaks, et avaliku sektori asutused aktsepteeriks asjakohast õigusaktidega nõutud kaubaveo teavet elektroonilisel kujul. Kuna avaliku sektori asutused ei aktsepteeri elektroonilist teavet, mõjutab see nii nende endi ja ettevõtjate vahelist suhtlust kui ka takistab kaudselt ettevõtjatevahelist lihtsustatud elektroonilist suhtlust kogu liidus.
- 4) Liidu transpordivaldkonna õigusaktides on mõnes valdkonnas nõutud, et pädevad asutused peavad aktsepteerima digiteeritud teavet, kuid see ei hõlma kaugeltki kõiki asjaomaseid liidu õigusakte. Peaks olema võimalik kasutada elektroonilisi vahendeid, et teha õigusnormidega ette nähtud teave kaubavedude kohta kättesaadavaks ametiasutustele kogu liidus kõigi liidus tehtavate veoteenuste asjaomaste etappide puhul. Selline võimalus peaks kehtima kogu õigusnormidega ette nähtud teabe suhtes kõigi transpordiliikide puhul.

²⁵ ELT C ..., ..., lk ...

²⁶ ELT C ..., ..., lk ...

- 5) Seepärast tuleks nõuda, et liikmesriikide asutused aktsepteeriks elektrooniliselt kättesaadavaks tehtud teavet alati, kui ettevõtjad on kohustatud esitama teavet selle kohta, et nad täidavad nõudeid, mis on sätestatud liidu õigusaktides, mis on vastu võetud kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa VI jaotisega või, võttes arvesse olukordade sarnasust, et nad täidavad jäätmesaadetisi käsitlevate liidu õigusaktide nõudeid. Sama põhimõtet tuleks kohaldada, kui liikmesriigi õigusnormidega, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa VI jaotisega reguleeritud küsimusi, on nõutud täielikult või osaliselt sarnase teabe esitamist selle teabega, mida tuleb esitada asjakohaste liidu õigusnormide kohaselt.
- 6) Kuna käesoleva määruse eesmärk on üksnes lihtsustada teabe esitamist, eelkõige elektrooniliselt, ei tohiks see mõjutada liidu või liikmesriikide õigusakte, millega on kindlaks määratud õigusnormidega ette nähtud teabe sisu, ning eelkõige ei tohiks sellega kehtestada ühtegi lisanõuet õigusnormidest tulenevatele teavitamismõnnete. Kuna käesoleva määruse eesmärk on võimaldada õigusnormidest tulenevaid teavitamismõnnet käsitlevaid eeskirju täita elektrooniliste vahendite abil paberkanal asemel, ei tohiks see mingil muul moel mõjutada asjakohaseid liidu sätteid, milles käsitletakse nõudeid dokumentidele, mida kasutatakse kõnealuse teabe struktureeritud esitamiseks. Samuti ei tohiks käesolev määrus mõjutada jäätmesaadetisi käsitlevaid liidu õigussätteid, mis sisaldavad jäätmesaadetiste menetlusnõudeid. Käesolevat määrust tuleks kohaldada ilma, et see piiraks määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud aruandluskohustust käsitlevaid sätteid või nimetatud määruse alusel vastu võetud rakendus- või delegeeritud õigusaktide sätteid.
- 7) Elektrooniliste vahendite kasutamine teabevahetuseks kooskõlas käesoleva määrusega tuleks korraldada sellisel viisil, mis tagab turvalisuse ja tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.
- 8) Selleks, et ettevõtjad saaksid esitada asjakohast teavet elektrooniliselt igas liikmesriigis ühte moodi, on vaja tugineda ühtsetele tehnilistele kirjeldustele, mille komisjon peab vastu võtma. Need tehnilised kirjeldused peaksid tagama mitmesuguste asjakohase õigusnormidega ette nähtud teabega seotud andmekogude ja alamandmekogude koostalitlusvõime ning võimaldama kindlaks määrata ühtse korra ja üksikasjalikud eeskirjad, kuidas pädevad asutused sellele teabele juurde pääsevad ja seda töötlevad.
- 9) Kõnealuste tehniliste kirjelduste kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta vastavates liidu õigusaktides ning vastavates Euroopa ja rahvusvahelistes standardites mitmeliigilise transpordi andmevahetuse kohta kehtestatud asjakohaseid andmevahetuse kirjeldusi ning samuti Euroopa koosvõimeraamistik²⁷ sätestatud põhimõtteid ja soovitusi. Euroopa koosvõimeraamistikus käsitletakse Euroopa digitaalsete avalike teenuste osutamist, mis on liikmesriikide poolt ühiselt kokku lepitud. Samuti tuleb hoolikalt jälgida, et need tehnilised kirjeldused jääksid tehnoloogiliselt neutraalseks ja avatuks uuenduslikele tehnoloogiatele.
- 10) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada funktsionaalsed nõuded info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevatele keskkondadele, mida ettevõtjad saaksid kasutada õigusnormidega ette nähtud kaubaveo teabe pädevatele asutustele (eFTI keskkond) elektroonisel kujul (eFTI) kättesaadavaks tegemiseks. Samuti tuleb ette näha tingimused kolmandatest isikutest eFTI keskkondade teenuste osutajatele (eFTI teenuseosutajad).

²⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, Euroopa koostalitlusvõime raamistik. Rakendusstrateegia, (COM(2017) 134).

- 11) Selleks et nii liikmesriikide asutustel kui ka ettevõtjatel oleks kindlustunne, et eFTI keskkonnad ja eFTI teenusosutajad täidavad kõnealuseid nõudeid, peaksid liikmesriikide pädevad asutused kehtestama sertifitseerimissüsteemi, mis tugineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) 765/2008²⁸ kohasele akrediteerimisele.
- 12) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse kohase kohustuse – aktsepteerida õigusnormidega ette nähtud elektroonilisel kujul kättesaadavaks tehtud teavet – rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²⁹.
- 13) Eelkõige tuleks komisjonile anda volitused luua ühtne andmekogu ja alamandmekogud seoses käesolevas määruses käsitletud asjakohaste õigusnormidest tulenevate teavitamismõuetega ning samuti näha ette ühtne kord ja üksikasjalikud eeskirjad, millega reguleeritakse pädevate asutuste juuredpääsu teabele ja selle töötlemist, kui asjaomased ettevõtjad teevad kõnealuse teabe kättesaadavaks elektroonilisel kujul, sealhulgas üksikasjalikud eeskirjad ja tehnilised kirjeldused.
- 14) Komisjonile tuleks anda rakendusvolitused ka selleks, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad eFTI keskkondade ja eFTI teenusosutajatega seotud nõuete rakendamiseks.
- 15) Selleks et tagada käesoleva määruse nõuetekohane kohaldamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte:
- I lisa B osa muutmiseks, et lisada sellesse loetelud liikmesriikide õigusaktides sätestatud õigusnormidest tulenevatest teavitamismõuetest, millest liikmesriik on käesoleva määruse kohaselt komisjoni teavitanud;
 - I lisa A osa muutmiseks, et võtta arvesse kõik komisjoni poolt vastuvõetud delegeeritud aktid või rakendusaktid, milles kehtestatakse uued liidu õigusnormidest tulenevad teavitamismõuded kaubaveo puhul;
 - I lisa B osa muutmiseks, et lisada sellesse asjakohased liikmesriikide õigussätted, millega muudetakse liikmesriikide õigusnormidest tulenevaid teavitamismõudeid või sätestatakse uued asjakohased õigusnormidest tulenevad teavitamismõuded, mis on hõlmatud käesoleva määruse kohaldamisalaga ning millest on kooskõlas käesoleva määrusega komisjonile teatatud;
 - käesoleva määruse teatavate tehniliste aspektide täiendamiseks, nimelt seoses eFTI keskkondade ja eFTI teenuseosutajate sertifitseerimiseeskirjadega.
- 16) Eriti oluline on, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³⁰ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

³⁰ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- 17) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on tagada, et liikmesriikide pädevad asutused toimiksid elektrooniliselt esitatud kaubaveo teabe aktsepteerimisel ühtselt, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda põhjusel, et on vaja kehtestada ühtsed nõuded, paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- 18) Kaubavedu käsitleva õigusnormidega ette nähtud teabe osana esitatud isikuandmete elektrooniline töötlemine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679³¹.
- 19) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama. Kõnealuseks hindamiseks on vaja koguda teavet ning samuti tuleb hinnata õigusnormide tulemuslikkust nende eesmärke silmas pidades.
- 20) Käesolevat määrust ei saa kohaldada enne, kui selles ette nähtud delegeeritud aktid ja rakendusaktid on jõustunud. Seega tuleks käesolevat määrust kohaldada alates [palun sisestage kuupäev], et anda komisjonile aega need aktid vastu võtta.
- 21) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001³² artikli 28 lõikele 2 ning ta esitas oma arvamuse xx XXX 20xx³³,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse õiguslik raamistik liidu territooriumil toimuva kaubaveoga seotud õigusnormidega ette nähtud teabe elektroonilise edastamise kohta. Sel eesmärgil kehtestatakse käesolevas määruses:
 - (a) tingimused, mille alusel liikmesriikide pädevad asutused peavad aktsepteerima õigusnormidega ette nähtud teavet, mille asjaomased ettevõtjad on kättesaadavaks teinud elektroonilisel kujul;
 - (b) teenuste osutamise eeskirjad, et asjaomased ettevõtjad saaksid õigusnormidega ette nähtud teabe elektrooniliselt kättesaadavaks teha.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

³³ ELT C....

2. Käesolevat määrust kohaldatakse selliste õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuete suhtes, mis on sätestatud liidu õigusaktides, milles on kehtestatud kaubaveo tingimused liidu territooriumil kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa VI jaotisega või milles on kehtestatud jäätmesaadetisi käsitlevad tingimused. Jäätmesaadetiste puhul ei kohaldata käesolevat määrust tolliametnike poolt tehtava kontrolli suhtes, nagu on ette nähtud kohaldatavate liidu õigusnormidega. Liidu õigusaktid, mille suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, ning kõnealustes aktides sisalduvad asjakohased õigusnormidest tulenevad teavitamisnõuded, on esitatud I lisa A osas.

Samuti kohaldatakse käesolevat määrust selliste õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuete suhtes, mis on sätestatud liikmesriigi õigusaktides, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa VI jaotisega reguleeritud küsimusi ning nõutakse täielikult või osaliselt samasuguse teabe esitamist selle teabega, mida tuleb esitada esimeses lõigus osutatud õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuete kohaselt.

Liikmesriikide õigusaktid ja vastavad õigusnormidest tulenevad teavitamisnõuded, millele on osutatud teises lõigus, loetletakse I lisa B osas artikli 2 punktis b sätestatud korras.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile siseriiklikest õigusaktidest ja vastavatest lõike 2 teises lõigus osutatud õigusnormidest tulenevatest teavitamisnõuetest hiljemalt [OP, sisestage käesoleva määruse jõustumisest üks aasta hilisem kuupäev], et kõnealuse teabe saaks lisada I lisa B osasse. Samuti teatavad liikmesriigid ühe kuu jooksul pärast vastuvõtmist komisjonile kõigist edaspidi vastuvõetud uutest siseriiklikest normidest, mis on hõlmatud lõike 2 teise lõiguga ning millega muudetakse kõnealuseid õigusnormidest tulenevaid teavitamisnõudeid või kehtestatakse uued asjakohased õigusnormidest tulenevad teavitamisnõuded.

Artikkel 2

I lisa kohandamine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 13 vastu delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et:

- (a) lisada viiteid komisjoni poolt vastuvõetud delegeeritud aktidele või rakendusaktidele, millega kehtestatakse uued õigusnormidest tulenevad teavitamisnõuded seoses kaubavedu käsitlevate liidu õigusaktidega kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa VI jaotisega;
- (b) lisada viiteid siseriiklikele õigusaktidele ja õigusnormidest tulenevatele teavitamisnõuetele, millest liikmesriigid on artikli 1 lõike 3 kohaselt teavitanud.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „õigusnormidega ette nähtud teave“ – teave, mis esitatakse kas dokumendina või muul kujul ning mis on seotud kaubaveoga liidu territooriumil, kaasa arvatud transiitveod, ning mille asjaomane ettevõtja peab tegema kättesaadavaks kooskõlas artikli 1 lõikes 2 osutatud sätetega, et tõendada asjakohaste õigusaktide asjaomaste nõuete täitmist;

- (2) „õigusnormidest tulenev teavitamiskoostöö” – koostöö esitada õigusnormidega ette nähtud teavet;
- (3) „elektrooniline kaubaveoteave” (eFTI) – andmekogu, mida töödeldakse elektrooniliselt eesmärgiga vahetada õigusnormidega ette nähtud teavet asjaomaste ettevõtjate ja pädevate ametiasutuste vahel;
- (4) „töötlemine” – iga eFTI-ga tehtav toiming või toimingute kogum, olenemata sellest, kas see on automatiseeritud või mitte, näiteks andmete kogumine, salvestamine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine või muutmine, väljavõtete tegemine, päringute teostamine, kasutamine, ülevõtmine, levitamine või muul moel kättesaadavaks tegemine, ühendamise või ühendamine, piirangute seadmine, kustutamine või hävitamine;
- (5) „eFTI keskkond” – info- ja kommunikatsioonitehnoloogial (IKT) põhinev lahendus, näiteks operatsioonisüsteem, kasutuskeskond või andmebaas, mis on ette nähtud eFTI töötlemiseks;
- (6) „eFTI keskkonna arendaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes on välja töötanud või omandanud eFTI keskkonna kas oma majandustegevusega seotud õigusnormidega ette nähtud teabe töötlemiseks või selle keskkonna turule viimiseks;
- (7) „eFTI teenus” – teenus, mis seisneb eFTI töötlemises eFTI keskkonna abil üksi või koos muude IKT lahendustega, sealhulgas koos muude eFTI keskkondadega;
- (8) „eFTI teenuseosutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab lepingulist eFTI teenust asjaomasele ettevõtjale;
- (9) „asjaomane ettevõtja” – transpordi- või logistikaettevõtja või mõni teine füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab õigusnormidega ette nähtud teabe kättesaadavaks tegemise eest pädevatele asutustele kooskõlas asjaomase õigusnormidest tuleneva teavitamiskoostöödega;
- (10) „inimloetav vorming” – andmete esitamise viis elektroonilisel kujul selliselt, et füüsiline isik saab neid kasutada ilma täiendava töötlemiseta;
- (11) „masinloetav vorming” – andmete esitamise viis elektroonilisel kujul selliselt, et masin saab neid kasutada automaatselt töötlemiseks;
- (12) „vastavushindamisasutus” – vastavushindamisasutus määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punkti 13 tähenduses; asutus, kes on kõnealuse määruse kohaselt akrediteeritud tegema eFTI keskkonna või eFTI teenuseosutaja vastavushindamist.

II PEATÜKK

ÕIGUSNORMIDEGA ETTE NÄHTUD TEAVE, MIS ON ELEKTROONILISILT KÄTTESAADAVAKS TEHTUD

Artikkel 4

Nõuded asjaomastele ettevõtjatele

1. Kui asjaomased ettevõtjad teevad õigusnormidega ette nähtud teabe kättesaadavaks elektrooniliselt, kasutavad nad selleks andmeid, mida on töödeldud sertifitseeritud eFTI keskkonnas ja mida on töödeldud sertifitseeritud eFTI teenuseosutaja poolt, kui see on asjakohane. Õigusnormidega ette nähtud teave tehakse kättesaadavaks masinloetavas vormingus ning pädeva asutuse taotlusel inimloetavas vormingus.

Masinloetavas vormingus teave tehakse kättesaadavaks autenditud ja turvalise ühenduse kaudu eFTI keskkonna andmeallikaga. Asjaomased ettevõtjad edastavad internetiaadressi, mille kaudu teabele ligi pääseb, ning kõik muud elemendid, mis on vajalikud, et pädevad asutused saaksid õigusnormidega ette nähtud teavet üheselt tuvastada.

Inimloetavas vormingus teave tehakse kättesaadavaks kohapeal asjaomase ettevõtja või pädeva asutuse omandis oleva elektroonilise seadme ekraanil.

2. Liikmesriigid võtavad meetmeid, et nende pädevad asutused saaksid kooskõlas artikli 7 kohaselt komisjoni kehtestatud sätetega töödelda õigusnormidega ette nähtud teavet, mis on asjaomaste ettevõtjate poolt kättesaadavaks tehtud masinloetavas vormingus lõike 1 teise lõigu kohaselt.

Artikkel 5

Aktsepteerimine pädevate asutuste poolt

Liikmesriikide pädevad asutused aktsepteerivad õigusnormidega ette nähtud teavet, mille asjaomased ettevõtjad on artikli 4 kohaselt elektrooniliselt kättesaadavaks teinud.

Artikkel 6

Konfidentsiaalne äriteave

Pädevad asutused, eFTI teenuseosutajad ja asjaomased ettevõtjad võtavad meetmeid, et tagada käesoleva määruse kohaselt töödeldud ja vahetatud äriteabe konfidentsiaalsus.

Artikkel 7

Ühtne eFTI andmekogu, juurdepääsukord ja -eeskirjad

Komisjon kehtestab rakendusaktidega järgneva:

- (a) ühtse eFTI andmekogu ja alamandmekogud seoses asjakohaste õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuetega ning samuti vastavad määratlused iga ühtses andmekogus ja alamandmekogudes oleva andmeelemendi kohta;
- (b) ühtse korra ja üksikasjalikud eeskirjad, samuti ühtsed tehnilised kirjeldused pädevate asutuste juurdepääsuks eFTI keskkondadele, kaasa arvatud korra, mille alusel töödeldakse õigusnormidega ette nähtud teavet, mille asjaomased ettevõtjad on kättesaadavaks teinud.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

EFTI KESKKONNAD JA TEENUSED

1. JAGU

NÕUDED EFTI KESKKONDADELE JA TEENUSTELE

Artikkel 8

eFTI keskkondade funktsionaalsed nõuded

1. Õigusnormidega ette nähtud teabe töötlemiseks kasutatavatel eFTI keskkondadel peavad olema funktsioonid, millega tagatakse, et:
 - (a) isikuandmeid saab töödelda vastavalt määrusele (EL) nr 2016/679;
 - (b) äriteavet saab töödelda vastavalt artiklile 6;
 - (c) saab luua tuvastava seose töödeldud andmete ja nende andmetega seotud kindlate füüsiliste saadetiste vahel lähtekohast sihtkohani ühe veolepingu raames, olenemata mahutite, pakendite või tükkide suurusest või kogusest;
 - (d) andmeid saab töödelda üksnes loaga ja kinnitatud juurdepääsu alusel;
 - (e) kõik töötlemistoimingud registreeritakse nõuetekohaselt, et oleks võimalik tuvastada vähemalt iga eraldi toimingut, toimingu teinud füüsilist või juriidilist isikut ning toimingute järjestust iga üksiku andmeelemendi puhul; esialgne andmeelement säilitatakse, kui olemasolevat andmeelementi toimingu käigus muudetakse või see kustutatakse;
 - (f) andmeid saab arhiveerida ja need jäävad juurdepääsetavaks asjakohase ajavahemiku jooksul, kooskõlas vastavate õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuetega;
 - (g) andmed on kaitstud korruptsiooni ja varguse eest;
 - (h) töödeldud andmed vastavad ühtsele eFTI andmekogule ja alamandmekogudele ning neid saab töödelda kõigis liidu ametlikes keeltes.
2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud eeskirjad lõikes 1 sätestatud nõuete kohta. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Nõuded eFTI teenuseosutajatele

1. eFTI teenuseosutajad tagavad, et:
 - (a) andmeid töötlevad üksnes volitatud kasutajad vastavalt selgelt määratletud kasutajarollile ja töötlemisõigustele eFTI keskkonna raames kooskõlas asjakohaste õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuetega ;
 - (b) andmed säilitatakse ja on ligipääsetavad asjakohase ajavahemiku jooksul, kooskõlas vastavate õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuetega;

- (c) ametiasutustel on otsene juurdepääs nende eFTI keskkondades töödeldud kaubaveoga seotud õigusnormidega ette nähtud teabele, kui asjaomane ettevõtja on ametiasutustele andnud juurdepääsu teabele;
 - (d) andmed on nõuetekohaselt kaitstud, sealhulgas lubamatu või ebaseadusliku töötlemise ning juhusliku kadumise, hävimise või kahjustumise eest.
2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud eeskirjad lõikes 1 sätestatud nõuete kohta. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

SERTIFITSEERIMINE

Artikkel 10

Vastavushindamisasutused

1. Vastavushindamisasutusi eFTI keskkondade ja eFTI teenuseosutajate sertifitseerimiseks, nagu on sätestatud käesoleva määruse artiklites 11 ja 12, akrediteeritakse määruse (EÜ) nr 765/2008 kohaselt.
2. Akrediteeringu saamiseks peab vastavushindamisasutus vastama II lisas sätestatud nõuetele.
3. Liikmesriigid säilitavad akrediteeritud vastavushindamisasutuste ning vastavushindamisasutuste poolt artiklite 11 ja 12 kohaselt sertifitseeritud eFTI keskkondade ja eFTI teenuseosutajate ajakohastatud nimekirja. Nad avaldavad selle nimekirja valitsuse ametlikul veebilehel. Seda nimekirja ajakohastatakse korrapäraselt ja hiljemalt iga aasta 31. märtsiks.
4. Iga aasta 31. märtsiks esitavad liikmesriigid lõikes 3 osutatud nimekirjad komisjonile koos veebisaidi aadressiga, kus need nimekirjad on avaldatud. Komisjon avaldab lingi nimetatud veebisaitide aadresside juurde oma ametlikul veebilehel.

Artikkel 11

eFTI keskkondade sertifitseerimine

1. eFTI keskkonna arendaja taotluse korral hindab vastavushindamisasutus eFTI keskkonna vastavust artikli 8 lõike 1 nõuetele. Kui hinnang on positiivne, antakse välja vastavustunnistus. Kui hinnang on negatiivne, annab vastavushindamisasutus taotlejale teada, miks tema keskkond ei vasta kõnealustele nõuetele.
2. Vastavushindamisasutused peavad ajakohast sertifitseeritud eFTI keskkondade ja negatiivse hinnangu saanud keskkondade nimekirja. Ajakohastatud nimekiri edastatakse asjaomastele pädevatele asutustele iga kord, kui antakse välja tunnistus või antakse negatiivne hinnang.
3. Sertifitseeritud eFTI keskkonna kaudu pädevatele asutustele kättesaadavaks tehtud teabega on kaasas sertifitseerimismärk.
4. Kui rakendusaktidega vastu võetud artikli 7 lõikes 2 osutatud tehnilisi kirjeldusi muudetakse, taotleb eFTI keskkonna arendaja uut sertifitseerimist.
5. Kooskõlas artikliga 13 on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte, et lisada käesolevale määrusele eeskirju sertifitseerimise, sertifitseerimismärgi kasutamise ja eFTI keskkondade sertifitseerimise uuendamise kohta.

Artikkel 12
eFTI teenuseosutajate sertifitseerimine

1. eFTI teenuseosutaja taotluse korral hindab vastavushindamisasutus eFTI teenuseosutaja vastavust artikli 9 lõike 1 nõuetele. Kui hinnang on positiivne, antakse välja vastavustunnistus. Kui hinnang on negatiivne, annab vastavushindamisasutus taotlejale teada, miks teenuseosutaja ei vasta kõnealustele nõuetele.
2. Vastavushindamisasutused peavad ajakohast sertifitseeritud eFTI teenuseosutajate ja negatiivse hinnangu saanud teenuseosutajate nimekirja. Ajakohastatud nimekiri edastatakse asjaomastele pädevatele asutustele iga kord, kui antakse välja tunnistus või antakse negatiivne hinnang.
3. Kooskõlas artikliga 13 on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte, et lisada käesolevale määrusele eeskirju eFTI teenuseosutajate sertifitseerimise kohta.

IV PEATÜKK

VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 13
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 2, artikli 11 lõikes 5 ja artikli 12 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 2, artikli 11 lõikes 5 ja artikli 12 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprillil 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 2, artikli 10 lõike 5 ja artikli 11 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 14
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 15
Läbivaatamine

1. Hiljemalt [viis aastat alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast] hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab aruande peamiste järelduste kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

Artikkel 16
Järelevalve

Liikmesriigid esitavad komisjonile järgmise teabe iga kahe aasta järel ja esimest korda hiljemalt [kaks aastat alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast]:

1. pädevate asutuste arv, kes on võtnud artikli 4 lõike 2 kohaselt meetmeid asjaomaste ettevõtjate poolt kättesaadavaks tehtud teabele juurdepääsemiseks ja selle töötlemiseks;
2. asjaomaste ettevõtjate arv transpordiliikide kaupa, kes on teinud õigusnormidega ette nähtud teabe liikmesriigi pädevatele asutustele kättesaadavaks kooskõlas artikli 4 lõikega 1.

Kõnealune teave esitatakse aruandlusperioodi iga aasta kohta.

Artikkel 17
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates [OP sisestage kuupäev, mis on neli aastat pärast jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja